

BIBLIOTHEEK
RIJKSDIENST VOOR DE
IJSELMEERPOLDERS

WERKDOCUMENT

PLANTSOEN ALMERE-STAD

door

Programmering Almere-Stad

1978-42 Ca.

februari

R

11903

RIJKSDIENST VOOR DE IJSELMEERPOLDERS
SMEDINGHUIS
LELYSTAD

5281

IR
11903 5281

INHOUDSOPGAVE

blz. nummer

1.	Inleiding	1
2.	Ligging	1
3.	Begrenzing	1
4.	Oppervlakte	2
5.	Ontsluiting	2
6.	Bodemgegevens	2
7.	Planning en fasering	2
8.	Gebruikers	3
9.	Bestemmingen	3 en 4
10.	Locatie der bestemmingen	5
11.	Enkele algemene aspecten	6

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Situering plantsoen binnen Almere-Stad
Bijlage 2: Situering en begrenzing plantsoen
Bijlage 3: Bronnen

1. INLEIDING

In een voorgaand werkdocument ("Het groengebied 2.M.1. te Almere-Stad", werkdocument 211 Ca 1977) is een beeld geschetst van het globale programma van de eerste groene wig van Almere-Stad. De daarin genoemde bestemmingen dienen verder in afzonderlijke programma's van eisen nader te worden behandeld.

Dit programma gaat over een stadsplantsoen, gelegen in de meest zuid-oostelijke hoek van het groengebied.

Aan twee zijden wordt het plantsoen begrensd door woonbebouwing. Voor de bewoners van deze wijken zal het plantsoen de functie van wijkpark vervullen.

Daarnaast heeft het park een relatie met het - nabij gelegen - hoofdcentrum van Almere. Aan de bewoners, werkers en bezoekers van dit centrum dient dit plantsoen een aangename verblijfsmogelijkheid te bieden.

2. LIGGING

Het stadsplantsoen vormt de zuid-oostelijke punt van groengebied 2.M.1., voorlopig het Ebenezer Howard Park genoemd; van dit park wordt het aan de noordzijde afgescheiden door de spoordijk en aan de westzijde door kernhoofdweg 2.1. (kaarten 1 en 2).

De afstanden tot enkele voorzieningen waarmee het stadsplantsoen een duidelijke relatie heeft, zijn:

- centrum Almere-Stad (middelpunt)	ca. 750 m
- middelpunt oostelijk woongebied	ca. 250 m
- middelpunt zuidelijk woongebied	ca. 250 m
- zwembad/camping	ca. 250 m
- halte openbaar vervoer	ca. 500 m
- toekomstig N.S.-station	ca. 1000 m
- scholengemeenschap	ca. 300 m

3. BEGRENZING

- Aan de noordzijde wordt het stadsplantsoen begrensd door de spoorlijn, die gelegen zal zijn op een ca. 5 m hoge dijk, van teen tot teen gemeten ca. 40 m. breed (Tijdens de uitvoering moet rekening worden gehouden met een werkbreedte van ca. 60 m). De lengte langs het stadsplantsoen is ca. 300 m.
- Aan de oostzijde grenst het stadsplantsoen aan de woonbebouwing, hoewel daarvan gescheiden door een vaarroute, die in feite onderdeel uitmaakt van het parkgebied. Bruggen verbinden het plantsoen met de woongebieden. De breedte van de vaarroute bedraagt 25 m. De insteek is ca. 45 m breed. Het waterpeil zal ca. 2 m onder maaiveld liggen. Bedoelde woonbebouwing zal gerealiseerd worden in een dichtheid van 30/40 woningen per ha.
- Ten zuiden van het stadsplantsoen ligt een woongebied, waar de bebouwingsdichtheid eveneens 30/40 woningen per ha zal bedragen.
- Aan de westkant ligt kernhoofdweg 2.1. - te zijner tijd een vierstrooksweg met ongelijkvloerse kruisingen. Het zuidelijk deel hiervan ligt ongeveer op maaiveldhoogte. Ter plekke van hoofdfietsroute en de gracht wordt de hoogte 1,50 m boven

maaiveld, waarna er een daling tot 1 m optreedt tot aan de spoorlijn. Achter de kernhoofdweg zal t.z.t. een zwembad worden gerealiseerd. In eerste instantie zal dit een openluchtbad behelzen, t.z.t. uit te breiden met een overdekt gedeelte.

4. OPPERVLAKTE

De oppervlakte van het plantsoen bedraagt - inclusief de vaarroute en het manifestatieveld - ca. 14 ha. Ter vergelijking de volgende cijfers: het Vondelpark is ca. 50 ha, het Oosterpark ca. 12 ha, het Sarphatipark ca. 4 ha, het Florapark ca. 11 ha, het Flevopark ca. 12 ha.

5. ONTSLUITING

Het park dient openbaar toegankelijk te zijn.
De volgende routes zullen het park ontsluiten voor het langzaamverkeer.

Primaire routes

Noord - Zuid - Langs de vaarroute.

Oost - West - Langs de gracht (route naar het zwembad) en de aftakking hiervan.

Oost - West - Langs de spoorlijn.

Oost - West - Route naar 2 B 4

Secondaire routes

Route door het park in noord/zuid richting in aansluiting op de spoor-tunnel.

Verder moet er een net van wandelpaden in het plantsoen worden gerealiseerd.

Het plantsoen zal niet toegankelijk zijn voor het gemotoriseerd verkeer (excl. bromfietsen die van de primaire langzaamverkeersroutes gebruik kunnen maken).

Voor diegene die met de auto naar het parkje willen komen is er gelegenheid om te parkeren bij het aan de rand van het park gelegen café-restaurant (2.B.4.).

6. BODEMGEGEVENS

In het zuidelijk deel van het park is over de oorspronkelijke meerbodem, waar het rijpingsproces reeds tot ca. 60 cm onder het maaiveld gevorderd was, ca. 1 m zand gespoten. Om hier een volwaardige begroeiing te krijgen moet grondverbetering worden toegepast.

In het noorderlijk deel is geen zand op de meerbodem opgebracht.

7. PLANNING EN FASERING

Het stadspark dient bij de komst van de eerste bewoners reeds bruikbaar te zijn. Het is daarom noodzakelijk dat

- a) zo spoedig mogelijk met het geschikt maken van de grond voor de inplant wordt begonnen;
- b) de beplantingen zo vroeg mogelijk plaatsvinden;
- c) de beplanting - of een deel daarvan - reeds van het begin af wat volgroeider is (planten van oudere bomen);
- d) o.a. tevens snel groeiend groen wordt gebruikt.

8. DE GEBRUIKERS

Het stadsplantsoen zal voor meerdere gebruikersgroepen een functie dienen te vervullen. De belangrijkste zijn:

- de buurt/wijkbewoners van de aangrenzende woonbuurten (ca. 12.000 mensen);
- de centrumbezoekers (afhankelijk van de fase waarin de ontwikkeling van het centrum zich bevindt en van het tijdstip (dagelijks of wekelijks));
- voor de werknemers in het centrum (na voltooiing van het centrum ca. 10.000);
- voor de schoolgaande jeugd (voornamelijk scholengemeenschap en k.b.o.-scholen, ca. 2.000);
- ten slotte dient ook de flora en fauna als gebruikersgroep te worden gezien.

Om t.b.v. al deze functies een optimaal ingericht park te krijgen wordt in het volgende een overzicht gegeven van de voorzieningen die hiervoor getroffen moeten worden, naast bruikbaarheid voor de onderscheiden categorieën moet ook met het functioneren in de tijd rekening worden gehouden, d.w.z. 's avonds en 's winters moeten er ook elementen in het park aanwezig zijn, die het aantrekkelijk maken om er te verblijven.

9. VOORZIENINGEN

Aan de hand van de hiervoor genoemde functies is het mogelijk aan te geven welke voorzieningen er in het plantsoen gerealiseerd moeten worden.

a) Bestemmingen voor de buurt/wijkbewoners

Voor de buurt en wijk kan gesteld worden, dat er voorzieningen t.b.v. alle leeftijdscategorieën moeten komen. Daarnaast moeten alle voorzieningen toegankelijk zijn voor mindervaliden. D.w.z. in het plantsoen mogen geen drempels, trappen en/of te steile hellingen worden aangelegd, tenzij vergezeld van hellingbanen, ook voor kinder- en wandelwagens. De volgende specifieke voorzieningen moeten in het plantsoen voor de buurt- en wijkbewoners worden opgenomen.

Peuterspartelvijver	opp. 100 m ²
Speelterrein (verhard)	250 m ²
Trapveldjes	ca. 5.000 m ²
Dierenweide	ca. 2.500 m ²
Visgelegenheid	p.m.
Vijvers	ca. 2.500 m ²
Bloemperken	p.m.
Boom/struikgroepen	p.m.
Gazons	p.m.
Banken	p.m.
Wandel/fietspaden	p.m.
Manifestatieveld	ca. 20.000 m ²
Hondentoiletten	p.m.

Het verharde speelterrein dient te worden voorzien van enkele technische voorzieningen, waardoor het mogelijk wordt dit 's winters onder water te zetten zodat hier een krabbelbaantje kan ontstaan.

Ook bij het ontwerp voor de vijvers dient rekening gehouden te worden met de functie voor het schaatsen (plankieren e.d.).

b) Voorzieningen voor de centrumbezoekers

T.a.v. de functie voor de centrumbezoekers is het van belang dat de bezoekers een aantrekkelijk plantsoen vinden, waar ze kunnen wandelen en kunnen gaan zitten. Zij zullen dan ook gebruik maken van:

- wandelpaden
- bloemperken
- banken
- vijvers.
- gazons

Daarnaast zal enige sanitaire voorziening voor hen zeer gewenst zijn. Een toiletgebouw met dames- en herentoiletten dient te worden gerealiseerd.

c) Voorzieningen voor de werknemers in het centrum

Ook de werknemers in het centrum zullen de hiervoor genoemde elementen gebruiken. Zij zullen immers, voornamelijk in lunchtijd, willen wandelen, zitten, eten e.d. Daarnaast moet voor hen ook de mogelijkheid aanwezig zijn om actief bezig te zijn. Veldjes waarop dit mogelijk is zijn voor hen noodzakelijke voorzieningen.

d) Voorzieningen voor de schoolgaande jeugd

De schoolgaande jeugd zal ook veel gebruik maken van het park. De voorzieningen die zij nodig hebben zullen gericht moeten zijn op het verrichten van activiteiten. De volgende voorzieningen zullen voor hen moeten worden aangelegd:

- trapveld
- speelveld
- dicht struikgewas
- besloten hoekjes
- gazons
- wandel/fietspaden
- banken.

e) Voorzieningen t.b.v. flora en fauna

Voor de flora en fauna dienen voorwaarden te worden geschapen, waardoor een rijk dieren- en plantenleven zich kan ontwikkelen. Een aantal eisen dienen hiervoor gehonoreerd te worden.

- Gebruik maken van besdragende soorten (t.b.v. trekvogels);
- Ondoordringbare hagen voor nestelgelegenheid (b.v. meidoorn);
- Veel bloeiende planten t.b.v. insekten en daarmee vogels; zowel bestaande uit cultuurgewassen als wilde planten, struiken en plukweiden; ook vruchtbomen kunnen voor dit doel gebruikt worden;
- Een ontmenging van het assortiment, zodat het gehele jaar door andere delen van het park aantrekkelijk worden (vroeg- en laatbloeiers, herfstkleuren, besdragers);
- Geen versnippering van de beplanting. Aansluiting van de plantvakken op elkaar d.m.v. plantstroken;
- Water moet in verbinding staan met gracht of vaarroute;
- Water moet voldoende diepte hebben t.b.v. de sportvisserij;
- Zachte oeverafwerking d.m.v. zacht glooiende bermen, uitmondend in riet, biezten en/of lisdodden o.i.d.

10. LOCATIE VAN DE VOORZIENINGEN

Het is niet noodzakelijk in deze fase reeds vaste locaties aan te wijzen voor de voorzieningen in het plantsoen. Dit kan in de ontwerpfase. Wel zullen enige locatie-indikaties worden gegeven voor een aantal voorzieningen.

Onder de buurt- en wijkbewoners bevinden zich minder mobiele - zoals kleine kinderen, bejaarden, moeders met kindwagens en invaliden. Juist voor hen is het noodzakelijk dat een groot deel van de voorzieningen voor hen aan de rand van het park met de woonbebouwing gesitueerd worden. Het gaat om de volgende voorzieningen:

- Peuterspartelvijver
- Speel terrein
- Trapveldje
- Dierenweide
- Visgelegenheden
- Bloemperken
- Banken
- Boom/struikgroepen
- Vijvers

Voor de buurt- en wijkbewoners moeten verder de volgende voorzieningen worden aangelegd, die dieper in het plantsoen gesitueerd kunnen worden:

- gazons
- visgelegenheden
- bloemperken
- banken
- boom/struikgroepen.

Ook fiets- en wandelpaden moeten voor de buurt- en wijkbewoners worden aangelegd. Dit moet in een fijnmazig net gebeuren (gemiddelde maaswijdte 75 m), zodat tal van aantrekkelijke routes ontstaan. Langs deze routes moeten de hondentoiletten gesitueerd worden.

a) Locatie van voorzieningen voor centrumbezoekers en werknemers

De voorzieningen die aangelegd worden t.b.v. de centrumbezoekers en/of de werknemers in het centrum kunnen in het gehele plantsoen worden aangelegd. Een zekere concentratie in de zuid-oosthoek is echter gewenst.

b) Locatie van voorzieningen voor de schoolgaande jeugd

De voorzieningen t.b.v. de schoolgaande jeugd zullen uiteraard in de nabijheid van de Scholengemeenschap worden aangelegd.

De volgende bestemmingen moeten daar komen:

- trapveldje
- speelveld
- dicht struikgewas
- besloten hoekjes
- gazons.

e) Locatie van flora en fauna

De flora en fauna dient zo over het plantsoen te worden verspreid, dat het overal aantrekkelijk is om te verpozen. Op grond van een zekere zonering kan worden gesteld, dat het zuid-oostelijke deel van het park de sterkste soorten moet bevatten. De grasmat van de speelweiden e.d. moet sterk zijn.

Meer naar het noordwesten kunnen de weiden e.d. gesitueerd worden, waarin een rijke kruidenvegetatie kan groeien, zodat hier een natuurlijker karakter ontstaat.

Om een overgang naar een meer natuurlijk milieu te accentueren moeten de paden in het zuid-oostelijke deel strak van vorm zijn en in het noordwesten kunnen zij een speelser karakter en eventueel andere (of geen) verharding krijgen.

11. Enkele algemene aspecten

Tot nog toe zijn in dit programma van eisen een aantal bestemmingen genoemd, die in het plantsoen gerealiseerd moeten worden. Daarnaast zijn er aspecten die niet onder de noemer bestemming vallen maar waar toch in dit programma e.e.a. van gezegd moet worden.

Accidentatie: Zowel ten behoeve van het scheppen van een zekere beschutting als ten behoeve van het aanbrengen van een ruimtelijke differentiatie is het noodzakelijk enige accidentatie in het plantsoen aan te brengen. Het ligt voor de hand deze accidentatie aan te leggen in relatie met de verhogingen die aan de noord- en westzijde van het park in de vorm van de spoordijk en kernhoofdweg 2.1. aanwezig zijn.

Afwerking oevers vaarroute: De vaarroute zal een belangrijke rol als viswater krijgen. De oever dient qua talud en oeverafwerking hieraan te worden aangepast. I.p.v. het aanleggen van invaliden-visplaatsen wordt hier de suggestie gedaan om een oever langs het water in z'n geheel als verhard pad aan te leggen met een railing t.b.v. invaliden, zodat deze niet aan één plaats gebonden zijn.

Bebouwing in het plantsoen: Buiten het toiletgebouw zal geen bebouwing in het plantsoen mogen worden gerealiseerd.

De afscheiding tot de kernhoofdweg: De afscheiding t.o.v. de kernhoofdweg vereist speciale zorg. Op de onderdoorgangen na moet voorkomen worden dat de weg vanuit het plantsoen bereikbaar is.

Beheerszaken: Enkele bestemmingen zullen een intensief beheer vereisen. Zo zal b.v. de spartelvijver dagelijks verversst moeten worden (leidingwater) en zal voor de dierenweide dagelijks toezicht nodig zijn. Al deze zaken dienen t.z.t. in een beheersplan verwoord te worden.

Bijlage 1 situering van het plantsoen in Almere Stad

STRUCTUURPLAN ALMERE - STAD

IJSSELMEER

BEDRIJVENPARK 'DE VAART'

ALMERE-DE RDE KERN

ALMERE-PAMPUS

SAW 5

SAW 1

RW 6

SAW 2

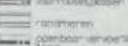
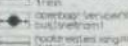
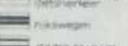

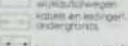

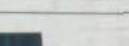
ALMERE-HAVEN

GOÖIMEER

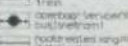
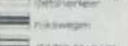

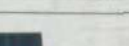
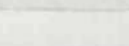
 situering plantsoen

0 200 400 1000 2000
100 200 500

VERKLARING

 Multicentrum	 landbouwgebied
 rekerwoning	 grasland met suik
 industriële bebouwing	 woonwoningkern (kern)
 woongebied 60/20/10/10	 woonwoningkern (kern)
 60/20/10/10	 woonwoningkern (kern)
 30/20/10/10	 woonwoningkern (kern)
 60/20/10/10	 woonwoningkern (kern)
 30/20/10/10	 woonwoningkern (kern)
 60/20/10/10	 woonwoningkern (kern)
 30/20/10/10	 woonwoningkern (kern)
 60/20/10/10	 woonwoningkern (kern)
 30/20/10/10	 woonwoningkern (kern)
 60/20/10/10	 woonwoningkern (kern)
 30/20/10/10	 woonwoningkern (kern)

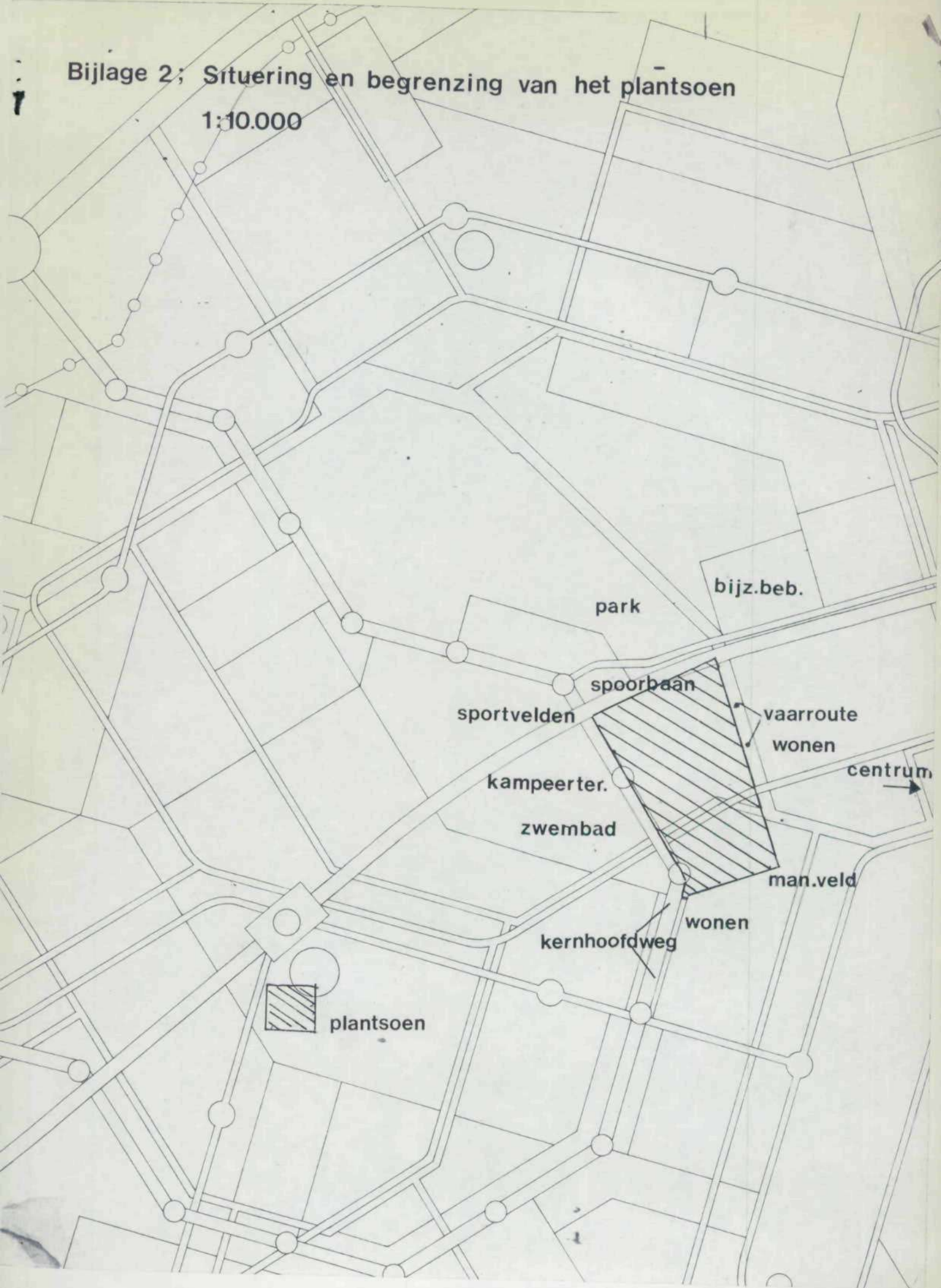
 Multicentrum
 rekerwoning
 industriële bebouwing
 woongebied 60/20/10/10
 60/20/10/10
 30/20/10/10
 60/20/10/10
 30/20/10/10
 60/20/10/10
 30/20/10/10
 60/20/10/10
 30/20/10/10
 60/20/10/10
 30/20/10/10

 landbouwgebied
 grasland met suik
 woonwoningkern (kern)
 woonwoningkern (kern)
 woonwoningkern (kern)
 woonwoningkern (kern)
 woonwoningkern (kern)
 woonwoningkern (kern)
 woonwoningkern (kern)
 woonwoningkern (kern)
 woonwoningkern (kern)
 woonwoningkern (kern)
 woonwoningkern (kern)
 woonwoningkern (kern)

1:10000
 Structuurplan Almere - Stad
 3/75
 E.4.143/31

Bijlage 2; Situering en begrenzing van het plantsoen

1:10.000

BRONNEN

- Toekomstmodel voor natuur en landschap
Prof. dr. ir. T.M. Maas

- Openluchtrecreatie binnen en buiten de woonkern:
Kompensatie of komplement
Drs. H.A. Katteler
Drs. J.A. Kropman

- Ontwerp Almere-Stad
Flevobericht nr. 126
R.IJ.P.
"Het Groengebied 2.M.1. te Almere-Stad
W.D. 977-211 -Ca
Programmaering Almere-Stad
R.IJ.P.

- Afdeling Plantsoenen
Gemeente Amstelveen

- Drs. M. Loenen
Wetenschappelijke Afdeling
R.IJ.P.